

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL

Újabb fejezetéhez érkezett a Gazdasági Versenyhivatalnak (GVH) a bankok hitelkártya termékeivel kapcsolatban piactisztítási céllal indított vizsgálatsorozata. A versenyhatóság három újabb pénzügyintézetet marasztalt el, miután azok a fogyasztók megtévesztésére alkalmas módon hirdették hitelkártyáikat. A GVH emiatt a K&H Bankot 15 millió, az Erste Bankot 2 millió, a Citibankot pedig 20 millió forint bírság megfizetésére kötelezte.

A GVH még 2006 tavaszán indított eljárást elsőként az OTP Bank ellen, mivel azt feltételezte, hogy a bank nem megfelelő tájékoztatást ad ügyfeleinek arról, hogy milyen feltételekkel használhatják kamatmentesen hitelkártyájukat. A vizsgálat lefolytatását követően a GVH 100 millió forintos bírságot rótt ki az OTP-re. A döntés ellen a bank a bíróságnál fellebbezett, ám ezen a héten a Fővárosi Bíróság első fokon helybenhagyta a GVH döntését.

Az OTP-vel szemben lefolytatott versenyfelügyeleti eljárás során derült ki, hogy a pénzügyintézetek széles körben alkalmazzák a megtévesztő hirdetéseket, ezért a versenyhatóság úgy döntött, hogy piactisztítási célú vizsgálatsorozatot indít a fogyasztókat megtévesztő hitelkártya hirdetések visszaszorítása érdekében. A most lezártakon túl a Budapest Bank, a Cetelem Bank, a CIB Bank, az MKB Bank, valamint a Raiffeisen Bank ellen folyik eljárás.

A GVH megállapítja, a Kereskedelmi és Hitelbank 2003 áprilisától, az Erste Bank 2005 novemberétől, a Citibank pedig 2002. márciusától egyes piaci tájékoztatásaiban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott az általa kibocsátott hitelkártyák kamatmentes használatáról.

A GVH álláspontja szerint, a hitelkártya kamatmentes használatáról a fogyasztók csak akkor kapnak reális képet, ha a banki tájékoztatás egyértelműen és pontosan tartalmazza, hogy

- a kamatmentesség kizárólag a kártyával történő vásárlásokra vonatkozik, készpénzfelvételre nem;
- a kamatmentességhez a teljes tartozás fizetési határidőre történő megfizetése szükséges, a teljes tartozás egy részének megfizetése esetében a fogyasztónak kamatot kell fizetnie;
- a teljes tartozásba nemcsak a vásárlások értékének összege, hanem a bank felé a hitelkártyával összefüggésben bármilyen jogcímen fennálló tartozás (vásárlási és készpénzfelvételi tranzakciók, illetve a bank által felszámított költségek, díjak teljes összege) beleértendő.

Ha a bank a kamatmentes időtartam hosszáról tájékoztatást ad („akár x napig kamatmentes”), az ígéret reális megítéléséhez a fogyasztónak tudnia kell, hogy az x nap csak akkor teljesül, ha az elszámolási időszak első napján vásárol a hitelkártyájával. Ettől kezdve a kamatmentes időtartam hossza folyamatosan, minden egyes további napon 1 nappal csökken.

A GVH álláspontja szerint az a tájékoztatás, amely csak (az akár x napig tartó) kamatmentességre utal, s ezzel összefüggésben további tájékoztatást nem nyújt, figyelmen kívül hagyja, hogy a kamatmentességhez több feltétel teljesítése szükséges. Ezáltal az ilyen hirdetés alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

A GVH szerint az „akár” szó általában valamely maximális lehetőséget fejez ki. A hitelkártyákkal kapcsolatban ugyanakkor az „akár” szóhasználat értelmezése nem egyértelmű. Az „akár x napig kamatmentesen költheti a bank pénzét” és más hasonló tartalmú közléseket a fogyasztók úgy értelmezhetik, hogy lehetőségük van automatikusan, feltétel nélkül maximum x napig kamat nélkül használni hitelkeretüket, s csak a határidő leteltétől kell kamatot fizetniük a felvett hitel után.

A tájékoztatások egy részében valamilyen módon megjelenik, hogy a kamatmentesség vásárlásra vonatkozik. De az a tájékoztatás, amely az egyéb feltételekre nem tér ki, szintén nem ad reális képet a kamatmentességről, mint a termék lényeges tulajdonságáról, ezért megtévesztheti a fogyasztókat. Egyes tájékoztatásokban feltűnik a vásárlási tranzakciók és a vásárlásra fordított összeg visszafizetésének összekapcsolása. Ez a versenyhatóság szerint kifejezetten azt sugallja a fogyasztó számára, hogy a vásárlásokra fordított összegek visszafizetése esetén érvényes a kamatmentesség. Ám a kamatmentességhez a teljes felhasznált hitelkeretet kell visszafizetni, nemcsak a vásárlásra fordított összeget. A tájékoztatás azt a látszatot is keltheti, hogy ha a fogyasztó vásárol, akkor az adott vásárlásra költött összeg visszafizetésére a tájékoztatásban szereplő x nap áll rendelkezésére. Csakhogy nem vásárlásonként külön-külön kell teljesülnie az x napnak, hanem az adott elszámolási időszak egésze vonatkozásában.

Egyes tájékoztatásokban közlésre kerül, hogy a teljes tartozás visszafizetése szükséges, de a fogyasztó nem kap egyértelmű tájékoztatást arról, hogy a teljes tartozásba a bank felé a hitelkártya jogviszonnyal összefüggésben bármilyen jogcímen fennálló tartozás (vásárlási és készpénzfelvételi tranzakciók, illetve a bank által felszámított költségek, díjak teljes összege) beletartozik.

A GVH vizsgálata feltárta, hogy a bankok egyes hitelkártyáikkal összefüggésben együttműködtek más vállalkozásokkal. A fogyasztóknak nyújtott tájékoztatásokért fennálló versenyjogi felelősséggel kapcsolatban a GVH megállapította, hogy a felek megállapodása kiterjed a marketing terén való együttműködésre, a pénzügyintézetek partnerei szerepet játszottak a tájékoztatások fogyasztókhöz való eljuttatásában, az együttműködés pedig nemcsak a bankok, hanem a partnereik érdekét is szolgálta. Mindezek alapján a bank által kibocsátott, a partnerekkel megkötött együttműködési megállapodásokkal érintett hitelkártyák kapcsán közzétett jogsértő tájékoztatásokkal kapcsolatban nem zárható ki a partnerek versenyjogi felelőssége. Ezen a tényen a GVH szerint az sem változtat, hogy a hitelkártyára vonatkozó tájékoztatás tartalmát a bank határozta meg. A rendelkezésre álló iratokból, nyilatkozatokból az egyértelműen megállapítható, hogy a partnerek vizsgált tájékoztatásokkal összefüggésben fennálló felelőssége csekély mértékű, illetőleg a jelen ügyben azonosított versenyjogi probléma megoldása elsősorban a bankkal szembeni fellépés eredményeként érhető el. Ezért a bankok partnereivel kapcsolatban a GVH a versenyfelügyeleti eljárást megszüntette.

A bankokkal szemben kiszabott bírság összegének megállapításakor a GVH figyelemmel volt egyebek között a hitelkártyák piacán meglévő részesedésre és a jogsértéssel érintett időszakokra. A GVH bírságcsökkentő körülményként értékelte a tájékoztatások módosításában megmutatkozó azon törekvést, hogy azok megfeleljenek a versenyjogi követelményeknek.

Az ügyek hivatali nyilvántartási száma: **Vj-47/2007.**; **Vj-48/2007.**; **Vj-49/2007.**

Budapest, 2007. szeptember 20.

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>